

Győri Ítéltábla

Pf.I.20.140/2021/4.

Az ítéltábla a Kummer Ügyvéd Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Kummer Ákos ügyvéd; cím3) által képviselt Felperes1 (Cím2) felperesnek, a Dr. Kovács Loránd ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Kovács Loránd; cím5) által képviselt Alperes1 (Cím1) alperes ellen személyiségi jogok megsértése iránt indított perében, a Székesfehérvári Törvényszék 2021. év június hó 2. napján meghozott 26.P.20.349/2020/16. számú ítéletével szemben az alperes által 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

Í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 48.000,- (azaz negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket, valamint 15 (tizenöt) napon belül a felperesnek 15.240,- (azaz tizenötezer-kétszáznegyven) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélettel szemben nincs helye fellebbezésnek.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye

I n d o k o l á s

[1] A felperes polgármestere jelenleg polgármester1

[2] A felperes 2019. évre vonatkozó költségvetése tartalék-előirányzatként sportuszoda, név1 mozi, centrum fejlesztési tartaléka megnevezéssel 500.000.000,-Ft-os eredeti előirányzatot tartalmazott. A keretből a még nem a jelenlegi polgármester által vezetett képviselőtestület 2019. március 21-én 114/2019. (III.21.) határozatával, majd 189/2019. (III.28.) számú határozatával több, mint 380.000.000,-Ft-ot elvont.

[3] A már a jelenlegi polgármester által vezetett felperes a 861/2019. (XII.23.) közgyűlési határozattal további 1.500.000,-Ft-tal csökkentette a keretet, melynek 114.927.000,-Ft maradványösszege a 2020. évi költségvetésben szerepel.

[4] Az alperes által kiadott napilap1 nevű napilapban és az alperes által üzemeltetett www.internetesportal1.hu internetes oldalon 2020. június 15. napján „Hiteles helyi önkormányzat – Eltűnt pénzek nyomában I.” című cikk jelent meg.

[5] A cikk túlnyomórészt a felperes hitelfelvételét taglalta, de abban a szerző kifejtette álláspontját a felperes eladósodásával kapcsolatban is, majd megállapította, hogy „Információink szerint polgármesterlék már felélték azt az elkülönített 500.000.000,- Ft-os céltartalékot, amelyet pályázati önrészek fedezetéhez tartalékolt a korábbi városvezetés.”

[6] A cikk végkövetkeztetése szerint egyik oldalon öt évre történő eladósodottság, másik oldalon a meglévő források felélése igazolja azt, hogy „a város gazdálkodása több, mint ingatag lábakon áll”.

[7] A felperes az alperestől helyreigazítást kért a közlés miatt. Mivel az alperes ennek nem tett eleget, perben kérte az alperes kötelezését helyreigazító közlemény megjelentetésére. A Székesfehérvári Törvényszék az alperest 26.P.20.188/2020/7. számú jogerős ítéletével helyreigazításra kötelezte.

[8] A felperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (2) bekezdésére, 2:43. § d) pontjára, 2:45. § (2) bekezdésére, 2:51. § (1) bekezdésének a) és c) pontjára, 2:52. § (1)-(3) bekezdéseire, valamint 6:48. § (1) bekezdésére alapított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette jó hírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát annak valótlan híresztelésével, hogy felélte a korábbi városvezetés által pályázati önrészek fedezetéhez tartalékolt 500.000.000,-Ft-os céltartalékát.

[9] Kérte, a bíróság kötelezze az alperest elégtétel adására oly módon, hogy nyilvánosságra hozható levélben fejezze ki sajnálkozását.

[10] Kérte továbbá az alperes kötelezését 500.000,-Ft sérelemdíj és kamatai megfizetésére.

[11] Keresetét azzal indokolta, hogy az alperes sérelmezett közlése nem véleménynyilvánítás, hanem tényállítás. Idézte a sajtóhelyreigazítási perben hozott ítélet azon megállapítását, miszerint a cikk szerzője hamis információkra alapította a cikkben megfogalmazott állítást, anélkül, hogy őt megkereste volna.

[12] Arra is hivatkozott, hogy a valótlan alperesi állítás nem lényegtelen, mert a megítélését érdemben képes befolyásolni.

[13] Azt is állította, hogy az információ egyértelműen közérdeklődésre tart számot, hiszen arra vonatkozik, miként gazdálkodik.

[14] Azt nem vitatta, hogy közszereplőnek minősül, ezért magasabb a türeli kötelezettsége a tevékenységével összefüggő véleménynyilvánítás kapcsán, de rámutatott

arra, hogy ez nem terjed ki a hamis tényközlésre, mert a bizonyíthatóan hamis tényállítás nem áll alkotmányos védelem alatt, és a szabad véleménynyilvánításhoz való jog nem biztosít jogot megalapozatlan tényállítások közlésére.

[15] Álláspontja szerint a hamis állítás súlyosan sértő rá nézve, mert minden önkormányzattal szemben elvárás a felelős, prudens működés és a közpénzekkel való megfelelő gazdálkodás. Ehhez képest az az állítás, hogy felelőtlenül gazdálkodik, kedvezőtlen képet alakít ki róla.

[16] Úgy vélte, hogy az objektív és szubjektív szankciók mellőzésére csak akkor kerülhetne sor, ha a valótlan és sértő állítások közlőjének tévedése nem lenne szándékos, illetve, ha a tények megismertetése során a szakmája szabályainak megfelelően járt volna el.

[17] Sérelemdíj iránti igényét azzal indokolta, hogy köztudomású, miszerint a helyi szinten kifejezetten népszerű és olvasott médiafelületen megjelent sérelmes közlés alkalmas a közvélemény előtt rá nézve a negatív kép kialakítására.

[18] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

[19] Álláspontja szerint a cikkben nem tényt állított, csupán a véleményét közölte, amit véd a szabad véleménynyilvánításhoz való jog.

[20] Kérte figyelembe venni, hogy a felperes közszereplő, ezért fokozott mértékben köteles tűrni a személyét érintő kritikát. Felhívta az Alkotmánybíróság 3217/2020. (VI.19.) AB határozatát, mely szerint a közszereplőket érintő állításokkal kapcsolatban fokozott tűrési kötelezettség érvényesül: a vitatott kijelentés értékelését közszereplők esetén arra figyelemmel kell elvégezni, hogy a kijelentés milyen valódi jelentést hordoz a választópolgárok számára. Előadta, hogy a választópolgárok tisztában vannak a hangsúlyos közéleti viták kapcsán a véleménynyilvánítások figyelemfelkeltésre és túlzásokra hajlamos jellemzőivel.

[21] Arra is hivatkozott, hogy a felperest nem érte olyan vagyoni sérelem, amely indokolná sérelemdíj megítélését.

[22] Az elsőfokú bíróság az ítéletében megállapította, az alperes megsértette a felperes jó hírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az általa kiadott napilap 1 2020. június 15-i számában, illetve az általa üzemeltetett www.internetesportal1.hu portálon ugyancsak 2020. június 15-én „Hiteles helyi önkormányzat – eltűnt pénzek nyomában I.” megjelent cikkben valótlanul híresztelte a felperesről, hogy felélte a korábbi városvezetés által pályázati önrészek fedezetéhez tartalékolta 500.000.000,- Ft-os céltartalékot.

[23] Kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül elégtételadásként levélben fejezze ki az elkövetett jogsértésért való sajnálkozását, feljogosítva a felperest a fenti levél nyilvánosságra hozatalára.

[24] Kötelezte az alperest, fizessen meg a felperes részére 15 nap alatt 500.000,-Ft sérelemdíjat és 2020. június 16. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, 38.100,-Ft perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 36.000,-Ft kereseti illetéket.

[25] Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a Székesfehérvári Törvényszék 26.P.20.188/2020/7. számú, 2020. augusztus 11. napján jogerős ítéletével helyreigazításra kötelezte a napilap1 és a internetesportal1.hu szerkesztőségét, egyebek mellett a jelen perben is sérelmezett közlés miatt, megállapítva, hogy a cikkben szereplő kijelentések tényállítások, melyek valósága bizonyítható.

[26] Utalt a PK. 14. sz. állásfoglalás 1. pontjára, mely szerint az olyan sajtóközlemény valóságát is általában a sajtószerv köteles bizonyítani, amely híven közli más személy tényállításait, nyilatkozatait, vagy átveszi más szerv (sajtószerv) közleményét.

[27] Kifejtette, a felperes által csatolt okiratok egyértelműen cáfolják az alperes céltartalék felhasználása körében tett állítását, mert igazolják, hogy az 500.000.000,-Ft-os céltartalékot a felperes nem a jelenlegi polgármester vezetése alatt kezdte el felhasználni, és a 861/2019. (XII.23.) számú határozatból kitűnik, a polgármester1 vezette felperes a céltartalékból a cikkben írt 500.000.000,- Ft-tal szemben csak 1.500.000,- Ft felhasználásáról határozott.

[28] Arra is rámutatott, a felperes ugyan közszereplő, de a bizonyíthatóan hamis tények közszereplő esetén sem állnak alkotmányos védelem alatt (7/2014. (III.07.) AB határozat).

[29] Arra is kitért, hogy az Alkotmánybíróság szerint politikai vitákban a tényállításokra vonatkozó, a jogszerűtlenség megállapíthatósága tekintetében megengedőbb teszt alkalmazására van ugyan lehetőség, de csak szűk körben, vagyis a tényállítás alkotmányjogi fogalmát megszorítóan kell értelmezni. Az Alkotmánybíróság a mérlegelés alkotmányos követelményeként mondta ki, hogy a kijelentés értékelése nem történhet csupán „megragadva a kijelentés direkt tartalmánál”, amellyel arra utalt, a politikai szereplők a kampányidőszakon kívül is éles bírálatokat és állításokat fogalmaznak meg egymással szemben, amelyekkel összefüggésben fokozottabb tűrési kötelezettséget kell megkövetelni, hiszen a politikai szereplőknek kampányidőszakon kívül is számos lehetőségük nyílik a megfogalmazott bírálatokra történő széles körű reagálásra. Ha az egymásra tett kijelentések közvetlenül a közéleti szereplők politikai tevékenységére, programjára vagy közéleti hitelességére, alkalmasságára vonatkoznak, akkor vélelmezhető, hogy a közlés vélemény, és a szólásszabadság védelme illeti meg a kritika akár túlzó, meghökkentő megfogalmazását is, még akkor is, ha a túlzás esetleges ténybeli kérdést érint.

[30] Kifejtette, a fentiek alapján figyelemmel kell arra is lenni, hogy a közlés, annak ismert politikai háttere és tartalma alapján ténylegesen milyen információt közvetít a közéletben átlagosan jártas olvasó számára.

[31] A fentiek ellenére úgy ítélte meg, a perbeli esetben az alperest nem illeti meg a szólásszabadság védelme, mert a sérelmezett cikkben közölt állítást még az

Alkotmánybíróság megengedőbb szemléletének figyelembevételével sem lehet véleménynek tekinteni, és a cikk szerzője nem is tanúsított kellő körültekintést annak megírásakor. Azt is értékelte, hogy az állítás jelentős súlyú, alkalmas a felperes jó hírnevének megsértésére, megítélésének negatív irányú befolyásolására.

[32] A fentiek alapján az alperest a felperes által követelt sérelemdíj megfizetésére is kötelezte, utalva arra, hogy annak összege – a sérelemdíj büntető funkciójára is figyelemmel – nem eltűzött, arányban áll az elkövetett jogsértés súlyával, jellegével, és az alkalmazott objektív szankciók mellett alkalmas a sérelem reparálására.

[33] Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 369. § (3) bekezdésének c) és d) pontjai, valamint 383. § (2) bekezdése alapján az ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének elutasítását kérte.

[34] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta érvelésének azon kulcsfontosságú elemét, miszerint a közlés a korábbi polgármester és a korábbi gazdasági alpolgármester nyilatkozatán alapul.

[35] Arra is hivatkozott, hogy a sajtó mentesül a bizonyítás terhe alól, ha harmadik személytől származó kijelentés közérdekű problémát érint, továbbá, ha a híradás eredeti közlőjének felelőssége megállapítható, vagyis a közleményből kiderül, az pontosan kitől és milyen forrásból származik.

[36] Megismételte azt a hivatkozását is, miszerint a közéleti szereplők kijelentéseit közvetítő sajtónak a valótlan tényállításokért fennálló felelőssége sajátos mérce szerint ítélandó meg. A mások állításait közlő sajtó felelősségének korlátozottsága kiváltképp akkor áll fenn, amikor a média a közéleti vita frontvonalában tevékenykedő politikusok kijelentéseit terjeszti. A sajtó felelőssége alóli mentesülésének egyik feltétele, hogy az információ felelős személytől származó legyen, a közlés forrását pedig a cikk megjelölje. Álláspontja szerint ezek a feltételek a perbeli esetben megvalósultak.

[37] Előadta továbbá, hogy a valóság bizonyítása alóli mentesül a közlő, ha a híradás fontos közérdekű problémát tárgyal. Úgy vélte, a cikk a felperes gazdálkodásának kritikája, amely helyi közérdekű ügy, ezért automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmat élvezi.

[38] Azt is kifejtette, a két korábbi önkormányzati vezető és a jelenlegi önkormányzati vezető politikai ellenfelek, köztük politikai vita áll fenn a felperes gazdálkodásával kapcsolatban, ezért megengedett, hogy kampányidőszakon kívül is éles bírálatokat és állításokat fogalmazzanak meg egymással szemben, és ezekkel összefüggésben fokozottabb a tūrés kötelezettségük is.

[39] Arra is hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj eltűzött, sérti a Ptk. 2:52. § (3) bekezdését, nem áll összhangban a felperest ért sérelemmel, az alperesi felróhatósággal és a bírói gyakorlat szerint hasonló esetekben megítélt

marasztalási összegeket is jelentősen meghaladja, mert a közéleti témájú jogsértések esetén a bírói gyakorlat a sérelemdíj összegszerűsége körében nagyobb mértéktartást tanúsít.

[40] Kérte annak figyelembevételét, hogy a felperes a sérelemdíj indokaként csak köztudomású tényekre hivatkozott.

[41] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[42] Vitatta, hogy az alperes a korábbi polgármester, illetve alpolgármester szavait idézve írta volna le tényállításait. Rámutatott arra, ezt az elsőfokú eljárásban válasziratában és a perfelvételi tárgyaláson is cáfolta, az alperes pedig erre a cáfolatra nem nyilatkozott, ezért az elsőfokú bíróságnak a közlés forrásaira vonatkozó alperesi állítást figyelmen kívül kellett hagynia.

[43] Azt is vitatta, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj összege eltúlzott lenne lenne. Előadta, az alperes a valótlan állítást két különböző, helységi és környékén kiemelkedő olvasottsággal bíró médiában közölte. Megismételte, hogy a sérelemdíj többes funkciójú, és annak többek között a jogsértés súlyára és az alperesi felróhatóság mértékére is reagálnia kell. Arra is utalt, a köztudomásra történő hivatkozás a bírói gyakorlat szerint elfogadott.

[44] A fellebbezés nem alapos.

[45] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges és egyben elégséges körben lefolytatta, az ott beszerzett bizonyítékokat okszerűen mérlegelve helyesen állapította meg a tényállást, és abból helytálló jogi következtetésre jutott.

[46] Az ítéltábla mindenekelőtt kiemeli, hogy a Székesfehérvári Törvényszék jogerős 26.P.20.188/2020/7. számú ítélete rögzíti az alperesi állítások tényállás voltát, ezért ugyanezen tényállásra alapított jó hírnév megsértése iránti perben a kijelentések tényállás volta nem válik vitathatóvá (res iudicata).

[47] Ezt követően a jelen, a Ptk. 2:45. § (2) bekezdésére alapított perben az volt vizsgálható, hogy az állított tény mennyiben volt sértő az általános társadalmi értékítélet szerint a felperesre nézve.

[48] A felperes által csatolt dokumentumok egyértelműen igazolják, hogy a jelenlegi városvezetés nem élte fel az 500.000.000,-Ft-os céltartalékot. Ezt az alperes sem vitatta a perben.

[49] Az ítéltábla osztja a felperes és az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy az újságot és az online tartalmat olvasó választópolgár számára a sérelmezett kijelentés valódi tartalma nem pusztán figyelemfelkeltésre irányuló pártpolitikai véleménynyilvánítás, nem a demokrácia lényegi eleméhez tartozó, az állami és önkormányzati intézményrendszer

működésének és tevékenységének szabad bírálata, kritikája, hanem a vagyongazdálkodásra vonatkozó felelőtlen felperesi magatartásra utaló tényállítás, ezzel az alperes az olvasót a közlések tényalapja tekintetében félrevezette, amely alkalmas a felperes társadalmi megítélésének negatív befolyásolására, sértő a közpénzek gondos kezelésére köteles felperesre nézve.

[50] A sérelemdíj összegét, a felróhatóság mértékét illetően (Ptk. 2:52. § (3) bekezdés) az ítéltábla rámutat arra is, hogy az alperes azon állítása sem felel meg a valóságnak, miszerint megjelölte információinak forrását.

[51] A cikk elején a cikk írója nevesítette ugyan polgármester² korábbi polgármestert, de kizárólag a hitelfelvétellel, és nem az elkülönített céltartalék elköltésével kapcsolatban. Ezt követően csak „információira” utalt, majd arra, hogy a pályázati támogatások önrészenek fedezetéhez félretett pénzre vonatkozó információkat „megerősítette” alpolgármester¹ volt gazdasági alpolgármester. Éppen az információ megerősítése igazolja azonban, hogy nem lehetett alpolgármester¹ a közlés forrása.

[52] A felperes arra is alappal hivatkozott, a közlés ismeretlen forrására vonatkozó, 11. sorszámú válasziratában kifejtett okfejtésre az alperes nem reagált, annak ellenére, hogy a bíróság kifejezetten felhívta a válasziratban foglaltakra vonatkozó nyilatkozat előterjesztésére, ezért a Pp. 203. § (2) bekezdésének a) pontja és 190. § (2) bekezdésének a) pontja alapján úgy kellett tekinteni, hogy a felperes által előadottakat nem vitatta.

[53] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes a sérelmezett tényállítás híresztelésével megsértette a felperes jó hírnévhez fűződő személyiségi jogát, és a Ptk. 2:51. § (1) bekezdésének a) és c) pontjainak helytálló alkalmazásával kötelezte elégtétel adására és indokolt volt a Ptk. 2:52. § (1)-(3) bekezdése alapján az alperes sérelemdíjban történő marasztalása is.

[54] Helyesen vette számba az elsőfokú bíróság a felperesi hátrányt megalapozó körülményeket, így az interneten való megjelenés miatti széles körű elérhetőséget, az elvárhatóan fel nem derített adatok alapján tett közlést a felperes gazdálkodásáról, és helyesen mutatott rá arra, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz elegendő azon köztudomású tény figyelembevétele, hogy mindezek alkalmasak arra, hogy a közéleti szereplőnek minősülő felperesről az állampolgároknak a téves tájékoztatás nyomán negatív előítélet alakuljon ki, ami miatt védekezésre vagy magyarázkodásra kényszerül, ez pedig megalapozza a sérelemdíj iránti igényét.

[55] Az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj nem minősül eltúlzott mértékűnek sem.

[56] Tény, hogy a felperes kizárólag köztudomású tényekre hivatkozott, de ezek a köztudomású tények az ítéltábla álláspontja szerint is indokolják az elsőfokú bíróság által megítélt sérelemdíjat. Ha egy önkormányzatot 500.000.000,-Ft céltartalék indok nélküli és nem a céljának megfelelő módon történő elköltésével vádolnak, az egyértelműen és súlyosan sérti az önkormányzatba vetett bizalmat, alkalmas az önkormányzat társadalmi

megítélésének, tekintélyének csorbítására, így olyan jogsértés, amellyel arányban áll 500.000,-Ft sérelemdíj.

[57] A sérelemdíj összege megfelel a bírói gyakorlatnak is. Hasonló tényállású ügyekben a Fővárosi Ítéltábla hasonló nagyságú sérelemdíjat ítelt meg. (Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.21.056/2018/8-II., 7.Pf.20.186/2021/6 számú, Pf.20.304/2021/5 ítéletei: 800.000,- Ft, 400.000,-Ft és 450.000,-Ft)

[58] A fentiekre tekintettel – miután nem lehetett a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést levonni, és nem volt indokolt felülmérlegelni az elsőfokú bíróságnak az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntését – az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[59] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért köteles megfizetni a feljegyzett 48.000,-Ft fellebbezési illetéket, valamint a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési ellenkérelmet előterjesztő, és abban a fellebbezési eljárásban felmerülő, ügyvédi munkadíjból álló költségét a Pp. 81. §-a szerint felszámító felperes másodfokú perköltségét.

[60] Az ügyvédi munkadíjat az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése és (5) bekezdése alapján 12.000,- Ft + ÁFA összegben állapította meg.

Győr, 2021. október 7.

dr. Lezsák József sk.

dr. Molnár Andrea sk.

dr. Sarmon Hedvig sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró